

חשבון אינפי 1

תרגיל 11-פתרון

משפט רול, משפט לגרנזי, משפט קושי, כלל לופיטל

1. הוכיחו כי לפולינום $\frac{5}{7}x^7 + x^3 + x + 10$ יש שורש ממשי אחד בלבד.

הוכחה:

חזקת הפולינום אי זוגית ולכן יש **לפחות** שורש ממשי אחד.

$$\text{נגדיר } f(x) = \frac{5}{7}x^7 + x^3 + x + 10$$

נניח בשלילה שקיימים שני מספרים ממשיים x_1, x_2 (בה"כ $x_1 < x_2$) כך ש:

$$f(x_1) = f(x_2) = 0$$

בקטע $[x_1, x_2]$ פונקציה $f(x)$ מקיימת תנאי משפט רול, ז"א היא רציפה בקטע $[x_1, x_2]$

גזירה ב (x_1, x_2) ו- $f(x_1) = f(x_2) = 0$

ולכן קיימת נקודה $c \in [x_1, x_2]$ כך ש:

$$f'(c) = 0$$

אבל

$$f'(x) = 5x^6 + 3x^2 + 1 \neq 0$$

לכל x ממשי.

הנחת שלילה לא נכונה \Leftarrow

\Leftarrow יש רק שורש ממשי אחד

$$2. \text{ הוכיחו שלכל } 0 < a < b \text{ מתקיים } \frac{b-a}{1+b} < \ln \frac{1+b}{1+a} < \frac{b-a}{1+a}$$

הוכחה: נגדיר $f(x) = \ln(1+x)$.

$f(x)$ רציפה בקטע $[a, b]$ וגזירה בקטע הפתוח ולכן לפי משפט לגרנזי קיימת נקודה $a < c < b$ כך

$$\text{ש-} \frac{\ln(1+b) - \ln(1+a)}{b-a} = \frac{1}{1+c} \text{ ז"א, } \frac{f(b) - f(a)}{b-a} = f'(c)$$

$$\text{ומכאן } \frac{1}{1+b} < \frac{1}{1+c} < \frac{1}{1+a} \text{ ולכן } 1+a < 1+c < 1+b \text{ ולכן } 0 < a < c < b$$

$$\frac{1}{1+b} < \frac{\ln(1+b) - \ln(1+a)}{b-a} < \frac{1}{1+a}$$

$$\frac{b-a}{1+b} < \ln \frac{1+b}{1+a} < \frac{b-a}{1+a}$$

כדרוש.

3. הוכיחו כי לכל $0 < x < 1$ מתקיים $\arctan x > \ln(1+x)$.

הוכחה:

נגדיר $f(x) = \arctan x$ ו- $g(x) = \ln(1+x)$.

שתי הפונקציות רציפות בקטע $[0, x]$ כאשר $0 < x < 1$ וגזירות בקטע הפתוח ולכן לפי משפט קושי

קיימת נקודה

$$\text{א"ר, } \frac{f(x) - f(0)}{g(x) - g(0)} = \frac{f'(c)}{g'(c)} \text{ כן ש- } 0 < c < x < 1$$

$$\frac{\arctan x}{\ln(1+x)} = \frac{1+c}{1+c^2}$$

אבל

$$0 < c < 1$$

$$c^2 < c$$

$$1+c^2 < 1+c$$

$$\frac{1+c}{1+c^2} > 1$$

ולכן

$$\frac{\arctan x}{\ln(1+x)} > 1$$

$$\forall 0 < x < 1 \quad \arctan x > \ln(1+x) \Leftarrow$$

4. חשבו את הגבולות הבאים (היעזרו בכלל לופיטל):

$$\text{א. } \lim_{x \rightarrow 1} (2-x)^{\tan \frac{\pi}{2} x}$$

פתרון:

$$\lim_{x \rightarrow 1} (2-x)^{\tan \frac{\pi}{2} x} = \dots$$

$$y = (2-x)^{\tan \frac{\pi}{2}x}$$

$$\ln y = \tan\left(\frac{\pi}{2}x\right) \ln(2-x)$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \ln y = \lim_{x \rightarrow 1} \tan\left(\frac{\pi}{2}x\right) \ln(2-x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\ln(2-x)}{\cot\left(\frac{\pi}{2}x\right)}$$

$$\stackrel{\frac{0}{0}}{=} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\frac{-1}{(2-x)}}{\frac{1}{-\sin^2\left(\frac{\pi}{2}x\right)} \cdot \frac{\pi}{2}} = \frac{2}{\pi} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin^2\left(\frac{\pi}{2}x\right)}{2-x} = \frac{2}{\pi}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} (2-x)^{\tan \frac{\pi}{2}x} = e^{2/\pi}$$

ב. $\lim_{x \rightarrow \infty} (1+x^2)^{1/\ln x}$

פתרון:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (1+x^2)^{1/\ln x} = \dots$$

$$y = (1+x^2)^{1/\ln x}$$

$$\ln y = \frac{1}{\ln x} \ln(1+x^2)$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \ln y = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(1+x^2)}{\ln x} \stackrel{\frac{\infty}{\infty}}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{2x}{(1+x^2)}}{\frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^2}{(1+x^2)} \stackrel{\frac{\infty}{\infty}}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2}{\left(\frac{1}{x^2} + 1\right)} = 2$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} (1+x^2)^{1/\ln x} = e^2$$

ג. $\lim_{x \rightarrow \infty} (x - \ln(1+2e^x))$

פתרון:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (x - \ln(1+2e^x)) = \dots$$

$$y = e^{(x - \ln(1 + 2e^x))} = \frac{e^x}{1 + 2e^x}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} y = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^x}{1 + 2e^x} \stackrel{\frac{\infty}{\infty}}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^x}{2e^x} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} (x - \ln(1 + 2e^x)) \stackrel{\infty - \infty}{=} \ln \frac{1}{2} = -\ln 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(\pi x) \ln x}{1 + \cos(\pi x)} \quad \text{ד.}$$

פתרון:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin(\pi x) \ln x}{1 + \cos(\pi x)} &\stackrel{\frac{0}{0}}{=} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\pi \cos(\pi x) \ln x + \frac{\sin(\pi x)}{x}}{-\pi \sin(\pi x)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\cos(\pi x) \ln x}{-\sin(\pi x)} - \frac{1}{\pi x} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{-\pi \sin(\pi x) \ln x + \frac{\cos(\pi x)}{x}}{-\pi \cos(\pi x)} - \frac{1}{\pi x} = -\frac{1}{2\pi} \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^{\ln x}}{(\ln x)^x} \quad \text{ה.}$$

פתרון:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^{\ln x}}{(\ln x)^x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{\ln x \ln x}}{e^{x \ln(\ln x)}} = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\ln^2 x - x \ln(\ln x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\ln^2 x \left(1 - \frac{x \ln(\ln x)}{\ln^2 x}\right)}$$

נחשב את הגבול

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x \ln(\ln x)}{\ln^2 x} \right)$$

ע"י שימוש בכלל לופיטל

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x \ln(\ln x)}{\ln^2 x} \right) \geq \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{\ln^2 x} \stackrel{\frac{\infty}{\infty}}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{2 \ln x \cdot \frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{2 \ln x}$$

נשתמש בלופיטל פעם נוספת

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^{\frac{\infty}{\infty}}}{2 \ln x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{\frac{2}{x}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{2} = \infty$$

ולכן

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \ln^2 x \left(1 - \frac{x \ln(\ln x)}{\ln^2 x} \right)^{\infty(1-\infty)} = -\infty$$

ולכן

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^{\ln x}}{(\ln x)^x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{\ln x \ln x}}{e^{x \ln(\ln x)}} = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\ln^2 x - x \ln(\ln x)} = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\ln^2 x \left(1 - \frac{x \ln(\ln x)}{\ln^2 x} \right)} = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \tan x}{\sqrt{1-x^2} - 1} \quad .$$

פתרון:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \tan x}{\sqrt{1-x^2} - 1} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x + \frac{x}{\cos^2 x}}{\frac{-x}{\sqrt{1-x^2}}} = \lim_{x \rightarrow 0} \sqrt{1-x^2} \left(-\frac{\tan x}{x} - \frac{1}{\cos^2 x} \right) = 1 \cdot (-1-1) = -2$$